

Актуально

Психолог радить

Як «закривали» ЧАЕС

НОВИНИ ЧАЕС

29 березня 2024 | №6(1566)

Офіційне видання ДСП «Чорнобильська АЕС»

НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ —

10 РОКІВ

Відбулись пожежно-технічні навчання

21 березня на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС відбулись спільні пожежно-технічні навчання, в яких брали участь персонал ДСП «Чорнобильська АЕС» та пожежно-рятувальний підрозділ 11 ДПРЗ.

Метою проведення пожежно-технічних навчань було відпрацювання взаємодії та злагодженості дій персоналу ЧАЕС та пожежно-рятувальних підрозділів у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Сценарій навчань передбачав випадок загоряння внаслідок вибуху та задимлення підвального приміщення у будівлі. Під час тренування персонал відпрацьовував дії з ліквідації надзвичайної ситуації, евакуації та надання допомоги постраждалим.

Ця умовна пожежа за класифікацією відносилася до складних, тому для її гасіння залучили 2 відділення 2-ДПРЧ на двох автоцистернах, 1-відділення 11-ДПРЧ на одній автоцистерні та АРА-М 11-ДПРЧ.

«Під час тренувань персонал проде-

монстрував високий рівень професіоналізму та оперативності у реагуванні на надзвичайну ситуацію. З використанням сучасного обладнання та злагодженого співробітництва, рятувальні команди швидко та ефективно впоралися із загрозами, які виникли внаслідок симуляції пожежі та вибуху», — підсумував заступник начальника відділу відомчого нагляду з пожежної безпеки **Дмитро ГУЛЯЄВ**.

В цілому, на думку керівників тренування, воно пройшло успішно. Учасники навчань зазначили, що подібні тренування є важливою складовою нашої стратегії безпеки та дозволяють забезпечити захист як наших співробітників, так і майна підприємства, а злагодженість дій персоналу в умовах реальної надзвичайної ситуації допоможе уникнути негативних наслідків.

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ

У Чорнобилі відбулась міжвідомча нарада щодо запобігання і протидії масовим пожежам

З початком весни в лісовому фонді зони відчуження, на її торфовищах і відкритих ділянках місцевості настає пожежонебезпечний період. Для обговорення готовності державних підприємств та виявлення проблем, що можуть стати на заваді своєчасному реагуванню в разі виникнення небезпеки, в Чорнобилі пройшла міжвідомча нарада. У координаційному центрі зібралися представники ДАЗВ, ДСНС, КОДА, Національної поліції та лісництв.

За підсумками наради, серед викликів для відповідальних осіб, які мають забезпечувати заходи щодо пожежної

безпеки, визначено:

- готовність водоймищ, які використовуються для забору води, до виникнення пожеж;
- підпалювання сухої трави мешканцями селищ, розташованих навколо зони відчуження. Для запобігання цьому необхідно проводити роз'яснювальну роботу;
- терористичні загрози з боку ворогів.

Фахівцями Державної служби з надзвичайних ситуацій напрацьовано низку першочергових завдань, зокрема:

- керівникам ДСП «Північна Пуща» та Чорнобильського радіаційно-еколо-

гічного біосферного заповідника необхідно закумуляувати зусилля на весняний період для гасіння пожеж, залучати піротехнічні підрозділи під час ліквідації надзвичайних ситуацій, зокрема пожеж;

- керівництву ДСП «Екоцентр» — підтримувати торфовища у водоносному стані й бути готовими здійснювати внутрішній радіаційний контроль та вибір майданчика для харчування під час гасіння пожеж;
- ДСП «ЦСП» — бути готовими забезпечувати харчуванням під час пожеж, що тривають більше трьох годин.

За матеріалами ДАЗВ

Національній гвардії України — 10 років

26 березня Національна гвардія України відзначила 10 років від дня заснування. Під час урочистостей, що відбулися на центральній площі Славутича, нацгвардійців привітав міський голова Юрій Фомічев та представники адміністрації й профспілкової організації ЧАЕС.

Саме цього дня Закон «Про Національну гвардію України» було ухвалено Верховною Радою. Національну гвардію було сформовано на основі тодішніх Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України. Частину тих підрозділів було розформовано, були створені нові підрозділи оперативного призначення. Усе це створювалося дуже швидкими темпами, оскільки ситуація в країні була більш, ніж напружена: сепаратистські рухи на Сході України, події у Криму, Одесі, Харкові.

Основні функції Національної гвардії – це охорона громадського порядку, конвоювання, екстрадиції і охорона підсудних, розшук осіб, які втекли з-під варті, охорона дипломатичних представництв і консульських установ, важливих державних об'єктів, атомних станцій, супроводження вантажів, прикриття Державного кордону України, відсіч збройній агресії проти нашої держави. Все було тоді і залишається нині.

З нагоди свята до бійців військової частини 3041 Національної гвардії України, які захищають ЧАЕС, через соціальну мережу «Фейсбук» зі словами вдячності звернувся виконувач обов'язків генерального директора станції Сергій Мартинов: «Служба із забезпечення охорони і безпеки як ЧАЕС, так і країни в цілому завжди вимагала від кожного солдата і офіцера зібраності, вміння знаходити рішення в найскладніших ситуаціях, проявляти високий військовий вишкіл, самовідданість, надійність, вірність обов'язку та присязі.

Ми разом з вами також болісно сприймаємо те, що понад сто військовослужбовців Національної гвардії України, які несли оборону Чорнобильської АЕС, перебували і перебувають у російському полоні. Сподіваємося на найшвидше повернення полонених додому, до своїх родин!»

Панічні атаки: що це таке та як із ними боротися

...Розмова із психологом славутицького соціально-психологічного центру Тетяною Сергієнко розпочалася із питання, так би мовити, побутового:

— Останнім часом усе частіше доводиться чути від різних співрозмовників, що у них, їх знайомих або близьких стаються напади паніки. Їх перші прояви почалися під час карантину, оголошеного з приводу COVID-19, але особливого розвитку проблема зазнала після початку широкомасштабного вторгнення російських військ в Україну. Це, взагалі-то, об'єктивна картина чи якісь прояви специфічного кола знайомств?

— Це об'єктивно, на жаль. Наразі дійсно спостерігається зростання негативних наслідків у зв'язку з війною. Тривога наростає з кожним днем. Своєю чергою, це провокує виникнення низки негативних психологічних наслідків, зокрема, появу панічних настроїв.

— Але ж із цим якось треба впоратися?

— Коли ми відчуваємо невпевнено через багато речей, що знаходяться поза зоною нашого впливу, один із найбільш ефективних способів впоратись зі стресом і тривогою — це зосередитись на діях, які знаходяться під нашим контролем.

...Отже, мова сьогодні піде про панічні атаки. Що це таке, які їх симптоми, як їх розпізнати та що в наших силах в такій ситуації зробити. Розбираймося разом.

— На жаль, за час війни багатьом із нас довелося стикнутися із панічними атаками особисто, і на власному досвіді переконатися, що це не вигадка, не примха, а реальна проблема, з якою можна і треба працювати.

В основі паніки лежить страх — тривога, що виникає, як результат переживання безпорадності перед реальною чи уявною небезпекою.

Що ж таке ПА (панічна атака)?

ПА — це відчуття страху та тривоги, яке може охопити досить раптово та зазвичай воно супроводжується інтенсивними фізичними симптомами. Такий собі раптовий приступ сильного страху.

— Тригером може бути стресова ситуація чи якась травматична подія. Це зрозуміло. Але наскільки довго людина може в стані цього раптового страху перебувати?

— Якщо простими словами, то це такий стан, коли ти собі не належиш. Це короткий стан. Зазвичай він триває декілька секунд. Класично — від 2 до 5 хвилин. А може і до 30 хвилин тривати. Усе індивідуально. Поки ви не пройдете цей стан, не дізнаєтеся, скільки особисто у вас триває панічна атака.

ПА має три важливі риси:

- вона супроводжується сильним почуттям страху і неспокою;
- вона стається раптово;
- найінтенсивніші відчуття тривають відносно коротко, хоча в розпалі атаки може здатися, що це триває вже цілу вічність, а неприємний осад може тривати ще протягом певного часу після того, як пік атаки минув.

Такі атаки — дуже часте явище, і вони не свідчать про психічне захворювання. Наголошую, це не захворювання, а синдром. Такий стан не несе небезпеки. Він може виникнути одноразово в певній ситуації, а може повторюватися регулярно.

Відомо, що в середньому один з десятих людей у своєму житті зазнав принаймні однієї панічної атаки. Деякі люди страждають від панічних атак протягом певного часу, але згодом це само по собі минає. В інших ці проблеми мають довготривалий характер.

Крім того, панічні атаки можуть супроводжувати інші невротичні розлади. Це вже мова йде про панічні та тривожні розлади.

У деяких людей панічний розлад може включати так звану агорафобію – уникнення місць або ситуацій, які викликають у вас занепокоєння, тому що ви боїтеся, що не зможете втекти або звернутися за допомогою у разі панічної атаки.

Наприклад, ви не йдете на стадіон, бо у разі ПА вам ніхто не допоможе; не спускаєтеся у метро, бо у натовпі не зможете вибратися. Або ви можете стати залежним від того, щоб інші були з вами, щоб залишити свій будинок. Це виражений страх відкритих просторів, людних місць, скупчення людей або певних місць чи ситуацій.

Якщо ви відчуваєте постійний стрес і тривогу, особливо з приводу того, коли може статися ваша наступна панічна атака, можливо, у вас виник панічний розлад.

Швидкого розв'язання проблеми немає, але якщо напади трапляються все частіше, я б рекомендувала звернутися за медичною допомогою до лікарів. Але сьогодні не про це.

В принципі, чимала кількість людей, яка впевнена, що страждає від панічних атак, насправді... їх ніколи не переживала. Про що йдеться? Кожна людина, яка живе у стані стресу — а ми всі живемо в цьому стані вже третій рік поспіль — боїться того, що з нею та її близькими може статися лихо. Знаю людей, які бояться, що з ними може статися інфаркт, інсульт, що може «прилетіти». І тут важливо розуміти наступне: такий страх — це точно не панічна атака. Цей страх — абсолютно фізіологічний процес хвилювання за своє життя. Напруга, яка накопичувалася, прорвалася назовні - і людина зірвалася істерикою, плачем, впевненістю, що вона нічого не може та/або не хоче жити.

Панічна атака проявляється по-іншому: ти можеш йти, сидіти, розмовляти, бути абсолютно спокійним -- проте, у якийсь момент, миттєво, без будь-яких попередніх ознак біди твоє тіло, усі його м'язи починають неконтрольовано напружуватися, думки підкоряються первисному інстинкту сховатися від небезпеки... При цьому ніяких видимих ознак небезпеки як не було, так і немає. Навколо ніщо не

змінювалося — просто спрацював якийсь внутрішній тригер, котрий запустив вбудований природою механізм особистого виживання.

Панічні атаки можуть бути дуже легкими — якщо ти із ними стикався багато разів і вже знаєш, як себе поводити. Однак, для людей, які зустрічаються з цим вперше, ПА завжди жах, який потребує термінового медикаментозного лікування. Хоча, насправді це не так.

— *Отже, далеко не все, що ми вважаємо панічними атаками, насправді вони і є?*

— Саме так. Стан справжньої ПА супроводжується низкою фізіологічних симптомів. Паніка уражає тіло, думки та поведінку людини. Ці симптоми можна розділити. Ще раз про них.

ТІЛО

Під час атаки люди зазвичай мають дуже неприємні відчуття в тілі. Ось деякі з симптомів, що зустрічаються найчастіше:

- серце б'ється дуже швидко, завмирає або сильно «калатає»;
- дуже часте дихання (часом називається гіпервентиляція — посилене дихання);
- відчуття браку повітря, коли здається, що неможливо вдихнути;
- біль у грудях, біль голови або інших частин тіла;
- стискання в горлі, відчуття задухи;
- відчуття, ніби треба піти до вбиральні;

- відчуття, ніби втрачаєш притомність, запаморочення, «ватяні ноги»;
- заніміння або поколювання, особливо в пальцях рук, ніг або на губах;
- пітливість або припливи крові до обличчя;
- відчуття нереальності, наче ви не є учасником подій довкола вас або відділені від усього, що вас оточує.

Це найтипівіші відчуття, але варто пам'ятати, що однією з характерних рис паніки є її здатність спричиняти найрізноманітніші відчуття. Панічна атака може мати й цілком особливі симптоми, що не увійшли до наведеного переліку.

ДУМКИ

Під час панічної атаки люди думають, що от-от станеться щось жахливе.

Як уже було сказано, люди мають різні страхи, але найтипівіші з них такі:

- я зомлію і впаду;
- я не зможу дихати й задихнусь;
- мене знудить;
- я втрачу контроль над собою, збожеволю і мене заберуть до психлікарні;
- в очах інших людей я виглядатиму цілковитим дурнем/дурепою.

Багато людей панікували та почувалися жахливо десятки, а то й сотні разів, але живуть собі далі. Проте під час паніки тривожні думки можуть здаватися дуже реальними та, звичайно ж, спричиняти страх.

Коли виникає паніка, людина намагається щось робити, аби запобігти не-

безпеці, яка, на її думку, їй загрожує.

Типові форми поведінки людей у стані паніки такі:

- намагатися якнайшвидше втекти у безпечне місце (бо відчувають, що їм буде безпечніше, якщо вони покинуть неприємну ситуацію). Для багатьох таким безпечним місцем є дім або просто присутність поруч людей, з якими вони почуваються в безпеці;
- намагатися уникати подібних ситуацій у майбутньому;
- виконувати певні дії, які даватимуть їм почуття безпеки. Наприклад, якщо бояться знепритомніти, хпатимуться за щось або когось, аби не впасти; якщо бояться задихнутися – відчинятимуть вікно.

Часом люди настільки переконані, що їм загрожує небезпека, що викликають швидко або лікаря.

— Але такі прояви можуть бути спричинені захворюванням...

— Так, по-перше, має бути виключено вірогідність, що симптоми обумовлені захворюванням. По-друге, якщо переважна більшість того, що я перерахувала, наростає разом, швидко і без причини — це ознака панічної атаки.

ПА нерідко стається під час будь-якої діяльності та навіть у спокої — без видимих причин. Проте, вона може виникати у стресових і травматичних ситуаціях, стані емоційного напруження, життєвих труднощів, ізоляції від сім'ї, переживань щодо самотності.

Вплив вищезгаданих ситуацій може припинитися, але ПА виникатимуть і надалі у схожих ситуаціях як зафіксовані.

В основі ПА лежить комплекс так званих біопсихосоціальних факторів, поєднання яких призводить до виникнення першої ПА.

Через деякий час і після кількох епізодів панічних атак у людини може сформуватися тривога очікування наступного нападу і формування поведінки уникнення громадських місць, натовпу, великих відкритих просторів, поїздок на самоті.

Дихаємо по квадрату в разі ПАНІЧНОЇ АТАКИ

Це пов'язано з тим, що виникає думка «Мені не зможуть допомогти при нападі, і я можу загинути/втратити контроль».

Люди, які перенесли ПА, часто описують їх як: «земля йде з-під ніг», «серце ось-ось вискочить із грудей», «бракує повітря» тощо.

Слід зазначити, що жодна панічна атака не призвела до смерті людини. Це неприємно, але не смертельно.

Однак знання цього не завжди допомагає впоратися із ПА. ПА може статися з будь-якою мега впевненою в собі чи супер не впевненою у собі людиною, з тривожною або не тривожною людиною.

Якщо ви переживаєте схожі стани, безперечно, варто звернутися до лікаря для проходження обстеження. Після виключення інших захворювань та встановлення панічного розладу людині може бути рекомендовано психотерапію.

Причини ПА

Точні причини виникнення панічних атак на сьогодні невідомі. Фахівці стверджують, що ймовірність розвитку панічного розладу підвищують:

- регулярний стрес;
- внутрішньо особистісні конфлікти;
- перебування у небезпечних для життя ситуаціях (зокрема, в зоні бойових дій);
- шкідливі звички;

- деякі соматичні захворювання (щитоподібної залози, органів дихання, серцево-судинної системи).

Важливу роль у профілактиці даного розладу та підвищенні стресостійкості відіграють якісний сон, відсутність навантажень на роботі, збалансоване харчування, щоденна фізична активність, хобі, позитивні емоції від спілкування з близькими та друзями.

Отже, ми з'ясували, що таке панічна атака. Але, виникає питання: що робити, коли ПА сталася? Як допомогти собі та іншим?

Можливо, я вас здивую, коли скажу, що робити не потрібно нічого. Звичайно, людина влаштована так, що їй потрібно діяти: пити воду, теплий чай, валідол, корвалол... Але, коли трапляється ПА, маємо зрозуміти, що вона не шкідлива для нашого організму.

ПА посилюється, коли ми виснажені фізично чи емоційно. Люди зазвичай намагаються якнайшвидше позбутися неприємної ситуації або щось зробити, аби відчути себе знову в безпеці.

Запобігти ПА або пом'якшити їх перебіг можна за допомогою певних методів (фізіологічних і психологічних).

Продовження розмови читайте у наступних номерах газети.

Як «закривали» ЧАЕС

29 березня 2000 року Кабінет Міністрів України підписав Постанову N 598 «Про дострокове припинення експлуатації енергоблока №3 та остаточне закриття Чорнобильської АЕС».

Постанову було підписано Віктором Ющенком, який на той час був Прем'єр-міністром України. Напередодні Славутич відвідала віцепрем'єр-міністр з питань паливно-енергетичного комплексу в уряді Ющенка Юлія Тимошенко. Власне, саме вона й повідомила славутичанам про звістку, яка аж ніяк не могла потішити мешканців міста.

Втім, про те, що станцію буде неминуче закрито, в місті енергетиків знали давно. Ще майже за п'ять років до цих подій, 20 грудня 1995 року, в Оттаві (Канада) було підписано Меморандум про взаєморозуміння між урядами України, держав «Великої сімки» та Комісією Європейського Співтовариства щодо закриття Чорнобильської АЕС.

Послідовно дотримуючись передбачених зазначеним Меморандумом зобов'язань, у 2000 році ЧАЕС була остаточно закрита. Сьогодні в ЗМІ не

рідко зустрічається інформація стосовно тиску, який світова спільнота чинила на Україну, щоб закрити АЕС, сама назва якої викликала негативні емоції у переважної більшості тих, хто її чув.

Але насправді і українські громадяни виступали за закриття ЧАЕС — надто вже великим був страх перед Чорнобилем у широкому сенсі цього слова

після 26 квітня 1986 року.

Не надто освічене пострадянське суспільство було добряче налякане примусовим розповсюдженням «мирного атома у кожен дім». Проблеми, пов'язані із виведенням із експлуатації блоків-мільйонників, стали дещо зрозумілішими для пересічного громадянина лише після того, як в країні розрослися віялові відключення світла.

Ні, вони, звісно, розпочалися в Україні дещо раніше, ще на початку 90-х, коли через страйки шахтарів, практично відбулося руйнування вугільної галузі. Це сталося у 1991—1996 роках. Їх спричинила й прихована приватизація енергетичних підприємств та бартер в енергетиці (навіть атомні електростанції отримували ядерне паливо для реакторів по бартеру). Відповідно, на початку 1990-х років щоденні, за графіком, віялові вимкнення електроенергії по всій енергосистемі держави увійшли до звичних явищ. Проте, до зупинення першого енергоблоку ЧАЕС вони тривали по півтори-дві години один раз на добу — незручно, проте, терпимо.

Зима 1996-1997 років запам'яталася

українцям як «темна»: світло вимикалося тричі на добу на дві години в кожному населеному пункті України, зокрема й у столиці. Ті, хто були школярами у 90-х, напевно пам'ятають скорочені до 5 хвилин перерви та уроки по 40 хвилин замість 45-ти: адміністрації навчальних закладів мусили винайти засоби, щоб викласти встановлену Міністерством освіти програму і водночас вкластися в ті години, коли в районі не вимикалося світло.

Відповідно до згаданого вище меморандуму, рішення про остаточну зупинку енергоблока №1 прийнято 30 листопада 1996 року, енергоблока №2 – 15 березня 1999 року.

15 грудня 2000 року ЧАЕС офіційно припинила виробництво електроенергії. Тоді за наказом Президента України Л. Кучми (телеміст) поворотом ключа о 13:17 було достроково зупинено останній з трьох діючих енергоблоків – №3.

У меморандумі зазначалося про необхідність мобілізації фінансових ресурсів міжнародного співтовариства та внутрішніх джерел України. В основу було покладено наступний принцип: прибуткові проекти фінансуються за рахунок міжнародних кредитів і власних українських ресурсів; а неприбуткові, які безпосередньо спрямовані на закриття Чорнобильської АЕС, – за рахунок субсидій (грантів) і з українських ресурсів.

Для контролю за реалізацією і розгля-

ду будь-яких технічних чи фінансових проблем, представники України, «Великої сімки» та міжнародних фінансових інституцій домовились проводити зустрічі щонайменше раз на рік.

Проте, вже за рік після виходу Постанови № 598 про закриття ЧАЕС в газеті «День» (номер 28 від лютого 2001 року) у редакційному інтерв'ю колишній директор Державного департаменту ядерної енергетики Георгій Копчинський зазначив: «29 березня на засіданні економічного комітету Парламентської Асамблеї Ради Європи в Парижі буде заслухана доповідь про надання допомоги Україні в подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи.

Доповідач — лорд Понсонбі, зокрема,

збирається запропонувати, щоб Європейський банк реконструкції і розвитку переглянув свою позицію з фінансування добудови двох блоків Хмельницької і Рівненської АЕС.

Україні порадять диверсифікувати джерела електроенергії, що фактично буде означати відмову в фінансовій допомозі для добудови цих блоків. Якщо таке рішення буде прийняте, Україні, що виконала своє зобов'язання щодо закриття Чорнобильської АЕС, доведеться добудовувати блоки за рахунок власних ресурсів, можливо, забираючи на це кошти, призначені для підтримки безпеки атомних станцій.

Тим часом, у цьому й без того є чималі проблеми. Недаремно 1 лютого Рада національної безпеки і оборони провела за участю Президента розширену нараду, на якій розглядалися питання ядерної і радіаційної безпеки».

Подальший розвиток подій виявився трохи іншим, ніж передбачав пан Копчинський, але певну частину тих передбачень Україні довелося долати. Так чи інакше, але енергетичний пуск 2-го блока Хмельницької АЕС відбувся лише 8 серпня 2004 року, а четвертий рівненський дав першу електроенергію лише 10 жовтня того ж року.

Згідно із Постановою №598, Міністерству палива та енергетики було повинно у тримісячний термін розробити програму припинення експлуа-

тації енергоблока №3 Чорнобильської АЕС та за погодженням з Міністерством екології та природних ресурсів, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством фінансів і Міністерством економіки подати її на розгляд Кабінетові Міністрів України.

За пів року з дати виходу постанови — також за погодженням із низкою Міністерств та відомств — мала бути розроблена Комплексна програма зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС. За цей же час уряд мав розробити й Програму соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС та жителів м. Славутича у зв'язку із зняттям з експлуатації станції.

Звісно, під згаданих програми Мінфін мав передбачити кошти у Держбюджеті на період 2001-2005 роки. Те, що вивести АЕС з експлуатації геть не дешевше, ніж її побудувати, стало зрозуміло вже наступного року. По-перше, станція з виробника товарної продукції моментально стала споживачем коштів та ресурсів, на що бюджет країни точно не був розрахований.

По-друге, підготовки до остаточного закриття станції не було: не існувало фондів, у яких протягом років експлуатації накопичувалися кошти саме на останній етап життєвого циклу будь-якої АЕС.

15 грудня 2000 року третій енергоблок було зупинено. На виїзному засіданні Верховної Ради України, яке відбулося напередодні у Славутичі, в будівлі БК «Енергія», більшість депутатів висловлювали думки щодо передчасності рішення про остаточне

ПРЕЗИДЕНТ ОБІЦЯЄ ПІДТРИМКУ

«Беру під свій особистий патронат усі проблеми, особливо соціальні, пов'язані із закриттям третього блоку ЧАЕС»

Президент України Леонід Кучма
14.12.2000

Президент України Леонід Кучма пообіцяв підтримку персоналу Чорнобильської АЕС і мешканцям міста Славутича після остаточної зупинки станції. Він заявив про це 14 грудня 2000 року під час відвідування станції та міста Славутича напередодні остаточного закриття ЧАЕС. Через два місяці Президент ще раз підтвердив свою позицію, прийшовши до Славутича, щоб переконатися у тому, що робиться для виконання соціальної програми.

Звертаючись до людей на центральній площі міста, Президент обіцяв свою особисту підтримку усім ініціативам стосовно вирішення соціальних проблем, пов'язаних із закриттям станції. Він сказав славутчанам про те, що уряду належить діяти швидко про закриття

через два місяці знову приїхав до Славутича, щоб переконатися, чи вирішені соціальні питання. На зустрічі з представниками уряду він висловив своє незадоволення з приводу повільного виконання обіцянок, які були дані персоналу ЧАЕС. Він закликав діловиті кола інвестувати кошти в місцеву економіку і розвивати підприємництво у місті Славутичі. Леонід Кучма також підкреслив, що незадовільною є ситуація з виділенням бюджетних коштів на оплату праці персоналу, який обслуговує зупинені енергоблоки. Так надало лише половину з 485 мільйонів гривень (близько 90 млн. доларів), запланованих на поточний рік. Президент підкреслював необхідність прийняття закону, за яким ЧАЕС має фінансуватися в повному обсязі.

Протягом минулого року невпевненість у майбутньому призвела до того, що з Славутича вийшло

закриття станції. Серед аргументів, які наводилися, були насамперед фінансова неготовність держави.

Тоді мало хто розумів, що не менш важливими ризиками є відсутність:

- інфраструктури для зняття з експлуатації;
- нормативних документів, які б спиралася на відповідну нормативну базу, напрацьовану на підґрунті досвіду зняття з експлуатації подібних об'єктів.

Для розуміння глибини проблеми варто згадати, що напередодні зупинення останнього з працюючих блоків ЧАЕС не існувало чіткого розуміння, яких саме показників має бути досягнуто в процесі зняття ЧАЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Так, на згаданому вище виїзному засі-

данні Верховної Ради України низка депутатів під час виступу вказували, що кінцевою метою процесу повинно бути створення на місці ЧАЕС так званої «зеленої галявини». Сьогодні подібні ідеї можуть викликати лише легку посмішку.

У 2009 році прийнято Закон України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему». Комплексна програма, ухвалена 29 листопада 2000 року втратила своє значення, її дію було припинено.

Згідно із Загальнодержавною програмою зняття з експлуатації проводиться у 4 етапи:

1. Припинення експлуатації (підготовчий етап до зняття з експлуатації, тривав з 2000 по 2015 роки). Етап, під час якого здійснено вилучення ядерного палива та переміщення його у сховище відпрацьованого ядерного палива, призначене для довгострокового зберігання.
2. Остаточне закриття та консервація реакторних установок (сучасний етап, з 2015 до орієнтовно 2028 року).
3. Витримка реакторних установок протягом періоду, під час якого повинне відбутися природне зниження радіоактивного випромінювання до прийнятного рівня (орієнтовно до 2045 року)
4. Демонтаж реакторних установок. Етап, на якому буде проведено демонтаж устаткування та очищення майданчика з метою максимального зняття обмежень і регулюючого контролю (орієнтовно до 2064 року).

ВИКТОР ЮЩЕНКО: «ОТВЕТСТВЕННО ОТНОСИМСЯ К СУДЬБЕ ЧАЭС И СЛАВУТИЧА»

Визит Премьер-министра Украины и руководства Европейского банка реконструкции и развития на Чернобыльскую АЭС

19 січня 2001 року в Славутичі відбувся візит прем'єр-міністра України Віктора Ющенка і керівництва Європейського банку реконструкції та розвитку. Головою делегації європейців виступав президент банку Едвард Фрэнк. Віктор Ющенко виступав з промовою, в якій висловлював глибоке співчуття родичам загиблих та постраждалим від аварії на ЧАЕС. Він також закликав до подальшого співробітництва між Україною та ЄБРР у справі ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

Віктор Ющенко під час візиту в Славутичі. Він зустрівся з керівництвом ЄБРР та місцевими жителями. На знімку він стоїть біля одного з блоків АЕС.

ВИКТОР ЮЩЕНКО: «ОТВЕТСТВЕННО ОТНОСИМСЯ К СУДЬБЕ ЧАЭС И СЛАВУТИЧА»

(Продовження на стр. 1) і на відсутності чіткого розуміння, яких саме показників має бути досягнуто в процесі зняття ЧАЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Так, на згаданому вище виїзному засі-

Міркувати про майбутнє — на часі

Депутати, представники міського самоврядування та бізнесу, громадські лідери й молодь взяли участь у двох стратегічних сесіях, що відбулися у лютому за підтримки Благодійного фонду «Чорнобильська АЕС. Славутич. Розвиток», Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Мери за економічне зростання». UNDP Ukraine / ПРООН в Україні в межах проекту «Створення комплексного міжгалузевого управлінського механізму кризового реагування в громаді міста Славутич».

Мета цих стратегічних сесій — визначити проєктні ідеї до Плану відновлення та розвитку Славутицької міської територіальної громади, обговорити можливі сценарії соціально-економічного розвитку міста.

Попередньо були здійснені заходи соці-

ального дослуховування — проведено тематичні фокус-групи, відкриті зустрічі у форматі «Активний четвер» в Офісі підтримки громадських ініціатив, соціологічні опитування для 600 респондентів різних цільових груп.

Робоча група з розробки Плану відновлення та розвитку на основі аналізу результатів громадських пропозицій, на- працювала 53 проєктні ідеї, що передбачають відновлення конкурентоспроможності економіки громади, посилення стійкості критичної інфраструктури; створення комфортних умов для жителів громади та внутрішньо переміщених осіб; підсилення інвестиційного потенціалу громади та регіону; міжнародну та регіональну співпрацю з іншими громадами.

Робота над Планом відновлення і розвитку Славутицької громади триває.

Попереду громадське обговорення.

За інформацією ресурсу
"ЧАЕС.Славутич. Розвиток"

Пам'ятати усе

До другої річниці Маршу Непокори славутичан озброєним російським загарбникам команда «3Dformat — 3Дорові люди» оновила кліп «Тобі, Славутиче...» — імен загиблих героїв, на жаль, стало значно більше. Нова версія доступна за посиланням <https://www.youtube.com/@MrDragoBrat>

Нагадаємо, в ніч на 26 березня 2022 року, здолавши відчайдушний супротив бійців славутицької самооборони, регулярні російські війська увійшли до міста. Ворожа техніка фіксувалася, зокрема, біля відділу поліції, в кварталах міста та у центрі — біля ПДЮТ, ресторації «Старий Таллінн», офісу ЧАЕС тощо. На центральну площу Славутича вийшла переважна більшість тих, хто на той час залишався в місті. Жодне міське свято, завжди величезне, не збирало такої кількості людей. Лунав український гімн.

Проти беззбройних містян російські війська застосували світло-шумові гранати, наступальні петарди та сльозогінний газ. Стріляли з вогнепальної зброї над головами, але врешті решт ворожі БТРи та автівки позадикували від ко-

лони з українським прапором і вийшли до межі міста. Троє містян постраждали від наступальних петард, десятки — від сльозогінного газу, проте колонна славутичан не змішалася і не розбіглася.

Це дійсно був день, «коли Славутич змінився», як зазначено у тексті пісні, на котру зроблено кліп.

Ukraine NOW ua

Видання: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Видання засновано у 1995 році. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа».

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Віталій Медвідь, Майя Руденко, Анастасія Єрашова, Денис Ланько

Зворотній зв'язок: m.rudenko@chnpp.gov.ua
+380 4593 441 50